

MAGYAR BANYÁSZ LAP

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
136 East 17th Street

The only Hungarian Miners' Journal in the United States
New York, N. Y.

VAN-E HÁT SZTRÁJK?

ELLENTÉTEK A PITTSBURGH VIDÉKI SZTRÁJK KÖRÜL. A MUNKÁSEVÉREK A BANYÁSOK ELLEN.

Ötven ezer bányász testvérünk várja Pittsburgh szénkerületében a békét és a jó szerződést, hogy a csákányt újra felvehessék, és a bányászok vezére a sürgős és alapos munka helyett azon nyelvenek, hogy van-e sztrájk, vagy nincs.

A régebbi és a new yorki legtöbb szerződés szerint ugyanis a munka beosztását, vagyis a sztrájkot csak a szervezett kerület vezetője mondhatja ki, és a bányászok e szerint megszegték a szerződést a Pittsburgh megkezdésével, — de mégis csak gyerekeség, sőt ostobaság azt vitatni, hogy van-e sztrájk, vagy nincs, vagyis helyes most ez a kifejezés, vagy sem, a mikor ötven ezer ember nem dolgozik.

A bányászok vezetői annyira elismerik, mert érzik, a sztrájkot, hogy most már tárgyalnak is munkásokkal és nem lenne egy csoda, ha hamarosan új egyezséget is csinálnának velük: — a vezér urak azonban minden erejüket csak arra az egy célra fordítják, hogy dicsőíthassanak meg maradásukat és a munkások ez újabb küzdelmet letörjék.

Eddig soha nem igyekeztek a bányászokat vesérel ellen harcolni, soha nem adtak kifejezett lapunk hasábján véleményünk a kerületi tisztviselők taktikáját illetőleg, mert úgy tartottuk, hogy felesleges még több zavart csinálni, a mikor ugyanis nagyon sok van, elárézték azonban, úgy látszik, az ideje, a mikor véget kell már venni egy pár évszázados ember garázdálkodásának.

A bányászok azt állítják, hogy a kerületi tisztviselők erőit megalkuk is, hogy rossz egyezséget csináltak, — sőt akadtak olyanok is, a kik bányászok elárulásával vádolják őket, — és azt követelik, hogy csapják ki a vezér urakat, és válasszanak újakat helyettük.

Mi nem akarjuk árulással valódni a vezetőket, még csak azt sem mondjuk, hogy tudatosan költöttek rossz szerződést, de azt már igenis állítjuk, hogy bluffoltak a bányászoknak, hogy nagy eredményeket ígértek, hogy előnyök-ről szónokoltak és a végén rossz szerződést csináltak.

A kifogások pontokat ismerik a magyar bányászok.

Nem emeltek a munkahelyek arányosan, de több lesz ezután a lőpor, a házhár és a szén ára, a mire igazán semmi szükség nem volt és a mely két utóbbi tétel különösen nagyon igazságtalan.

Sokkal jobb lett volna, ha jobb házakat, egészségesebb lakásokat kaptak volna, mint hogy a házhár árát engedték felémelni.

Hogy a társaságok szóba állnak a sztrájkoló emberekkel, az is mutatja, hogy ők is érzik a szerződés rossz és igazságtalan voltát, legalább is színtelenül téhik, hogy most a vezetők kiabálnak a sztrájk ellen olyan nagyon és bizonyítgatják, hogy ezt a kis nyaralást nem lehet sztrájkknak elnevezni.

A bányászokak teljesen igazak van, ha újabb megállapodást követelnek, annál is inkább, mert az

egyeséget a new yorki szerződés keretén belül, illetőleg annak beartásával kívánják.

A Pittsburgh kerület bányászainak joguk volt szavazni az egyezséget felett és úgy kellett volna azt hatályra emelni, a vezetők azonban jónak látták mellőlni a referendum szavazást és suba alatt intézték el a dolgot.

Természetes, hogy a bányászoknak sem a szerződés megkötésének a módja, sem maga a szerződés nem tetszett és most nem is tehettek, minthogy — sztrájkba menjenek.

Végre is nem várhatták, hogy azok a tisztviselők rendelik el a sztrájkot a saját megállapodásuk ellen, a kik azt könnyelműen megkötötték.

Ákár tetszik a vezetőknek, akár nem, a sztrájk igenis folyamatosan van és a bányászok győzelmesen fognak kikérülni abból.

Győzni fognak a társaságokkal szemben, a melyekről jobb szerződést kapnak majd, de különösen és egészen biztosan győzni fognak a saját vezéreik ellen, a kiket majd állásai egyházára kénytelenek.

Áz eddigi győléseken minden ügyessel azon voltak az emberek, hogy a tisztviselők elmozdítsák és bár ez eddig nem sikerült, meg vannak győződve róla, hogy mégis csak kerezülni válnak át. Amikor nem látjuk át, hogy miért kell erre erőszakot alkalmazni.

Nem értjük, hogy munkásevérek miért lehetnek ilyen haszálók és urak, miképpen történik el, — hogy a választások ellenük fordulnak: — hiszen az ő általuk vallott elvek szerint kötelesek lennének azonnal félre állni az utóból, mielőtt a megbízók bizalma megcsúszkint rántuk.

Reméljük, hogy magukhoz térnek a megszédült fejszékükből minél előbb és félre állanak majd a bányászok útjából, a kik, úgy látszik — képesek a saját sorsuk intézésére még velük szemben is.

A magyar bányászok ne kutasnak, hogy szabályszerű a sztrájk, vagy nem az, — csak arra legyenek tekintettel, hogy telepeiken a tübbi bajtársak sztrájkban állnak-e, vagy nem és ők is dolgozzanak ott, a hol a tübbi bajtársak jók lettek kiold.

A PITTSBURGH KERÜLET TÁRSASÁGAI

A Pittsburgh szénkerületi társaságai mosakodnak a közönség véleménye előtt és újságírókat azért hírdetik, hogy egy vidéken sem kaptak a bányászok olyan kedvező új feltételeket, mint a Pittsburgh kerületében, a hol szerintük most csoda jó módban kellene állniuk a bányászoknak.

Nem hiszük, hogy ötven ezer bányász a jó módú most volna sztrájkba és nagyon valószínűnek tartjuk, hogy a társaságok siránkosan hiábavaló lesz, mert úgy látszik, a bányászok vasakarattal mentek az újabb sztrájkba és kikényszerítik a kívánásaikat teljesítéséig.

Testvéreim: beszéljessünk

Hol a magyar szívünk?

Bezeljünk őszintén, magyar bányász testvér! Hagyjunk fel a szép szavakkal, a magunk dicséretével, nem vagyunk mi olyan igen jó emberek!

Tisztelet, becsület, szeretet a kivételnek, igaz derék magyar testvéreink sokan vannak köztünk, — de olyan is van elegendő, akin nem fogott a szép szó!

Kértünk, köngörögtünk, endekeltünk a Hazán nevében, hogy nyissátok meg a kezeiteket, hogy vessetek oda egy kis alamizsnát annak a temérdek sok szegény embernek, a kiket a háború döntött gyászba és nyomorúságba.

Sokan meghallgattak! Sok jó magyar testvér nehezen keresett dollárja jutott el már Magyarországra, hogy az éhező árckának eleséget nyújtsanak; sok jó rab-élzünk életét mentették meg már a kínos fagy-haláltól, és szívesen ismerem el, hogy a magyar bányászok megpróbáltattak és nagy részben igazoknak találtattak.

De hát a másik részük! Hát azok az emberek, a kik magyaroknak vallják magukat, a kik azt állítják magukról, hogy az a darab föld ott a Kárpátok aljában nekik is hazájuk, de a kik eddig soha egy vasat sem adtak, a kiknek a szívük nem esett meg a magyar nyomorúságon, hát azok hol vannak, azok mit csinálnak?!

Ti, testvéreim, a kik már adatok valamilyen hazafias jótékony célra, a kik megéreztek, hogy magyarok vagytok, ti ne nevétek magotokra ezeket a sorokat, mert nem nektek szól ez!

De azok, a kik eddig gyáván kihúzták magukat onnan, a hol adni kellett, azok szálljanak magukba.

Hol a magyar szíve, ha most nem dobban meg, hol a magyar becsület, ha most nem szál meg, hol a magyar lélek, ha most nem zokog fel; ki meri magát magyarnak vallani, a ki kihúzza magát a terhek alól?!

Mit gondolnak magukban ezek az elfajult emberek, mikor azt olvasnak, hogy a falujokban egy pár ember meghalt, egy pár nő, orok lett; — mikor azt hallják, hogy éheznek a falu árva, mikor elgondolják, hogy százezer derék jó magyar testvérünk, a kik a hazánkert harcolnak, nyomorultul összefogva pusztult el Szibéria hőmezőin?!

Jaj a farizeusoknak, a kik innepcenk szavaiat azokat a szeretett hazáról, — de nincs szívük egy dollárt elővenni, hogy azt támogatásuk; — jaj a nyomorultaknak, akik hidegen, öszszetartott marokból nézik a mi hazánk gyászait; de százezer jaj azoknak, a kik egyszer hazatérnek az elhagyott földre és ott honn túl eszükbe, hogy ők soha, soha egyetlen centet sem adtak Magyarországra háborús szegényeinek!

Most még ki lehet térni a nyomorúság elől, most még nem muszáj meglátni a száz-szor feltárt szörnyű sebeket, itt még beághatja a fület mindenki, hogy az ezerszeres szibériai jakkiáltást ne hallja meg, de ott honn ez nem így lesz.

Ott honn látni kell majd a százezernyi siránatot, ott honn hallani kell majd az árck folytatón siránkodását, ott nem takarhatjuk be szemünket, ha csonka hőst látunk és jaj annak, ezerszer jaj annak, a kiknek szegyenekzeik kell majd a saját lelkiismeretét előt!

Hol vagytok, magyarok?! Hol van Amerika millió magyarja, a kik közül eddig még csak minden negyedik adott egy-egy dollárt jótékony célokra, hol van a tübbi magyar lelke, hol vannak azok, a kik megfélekedtek magukról, hol hallgatnak azok, a kik nagyon hangoznak a virtuskodásban, de nagyon csendesek az adakozásban? Magyar testvéreim! Jertek el az utolsó háza szóra, szálljatok magotokba; csak egy dollárt, egyetlen egy szegény dollárt küldjétek a Haza szegényeinek, ez talán már csak nem sok?

HIMLER MARTON.

Az özvegyek sorsa.

Érdekes ügyben hozott határozatot a Pennsylvania állam munkás kártérítési bizottsága az elmúlt héten, a mely különösen a bányászok asszonyaira nézve nagyon fontos.

Kimondották, hogy ha olyan asszonynak a férjét éri munkája közben halálos szerencsétlenség, a ki nem él a férjével és a ki nem az ura keresetéből tartja el magát — úgy az asszonynak semmijoga nincs az állami kártérítésben, illetőleg segélyben részesülni.

Kimondották, hogy a törvény nem azért adja a segélyt, mert valaki házasságot kötött valamivel, hanem azért, mert az özvegy és a gyermekek kényér kereső nélkül maradnak.

Ha már most olyan özvegy maradt, a kinek úgy sem volt az elhunyt kenyérkeresője, akkor az is nem is maradt a halálesettől anélkül és így nincs mit keresnie az állami segélyhivatalnál.

Megnyílt bánya

JOHNSTOWN, PA. — A szomszédos Robindale bányát a múlt héten megnyitották a megkezdtek baneus a munkát. Ezt a bányát már rég végén zárták le, a mikor nyolc bányásunkat megölt benne egy robbanás.

Most villamos lámpákkal dolgoznak majd az emberek. Arról még mindig nem hallottunk, hogy elveszi-e valaki a büntetését, a miért nyolc bányászt könnyelműen veszélynek tették ki.

ÚJ BANYAK VIRGINIÁBAN.

A Virginia Iron, Coal and Coke Co. új bányákat nyitott híre szerint a közel jövőben, a mint a hozzá építendő vasutal készen lesznek. A bányákat Nortonól körülbelül hat mérföldnyire tervezik és a társaság valószínű mintavárat akar a telepre építeni, a hol négy vagy öt bánya, és legalább két fűrész-malom lenne üzemben.

BÁNYÁSZÉLET DANTE-N

MEGHALLGATJAK A BANYÁSOK PANASZAIT. — A TÁRSASÁG MINDENT ELKÖVET A BAJOK ORVOSLÁSÁRA.

DANTE, VIRGINIA. — Az elmúlt héten lapunk képviselője Dante, Va. bányatelepet látogatta meg, hogy bányász testvéreink saját szájából tudja meg, hogy és mint megy a sorsuk.

A "Bányászlap" cikkel a látogatásokkal azt akarja elérni, hogy az esetleges felmerülő bajok és panaszokon a magyarok előnyére segítsen, mert sajnos, — testvéreink legnagyobb hibája az, még mindig, hogy jogos panaszukat nem vizik az illetékes személyek elé, hanem maguk között szidják a társaságot, a mely igen gyakran nem tehet a bajokról, — mert senki nem jelenti be azt a superintendentnek.

Tudósítunk meggyőződött arról, hogy az ottani bányásterület a legjobb ügykezeléssel van azon, — hogy az embernek ne csak a megfelelő egészség megdétetési vizsgálatok biztosítsa, de hogy időnyitvony utánjárásal az egyes alantás közegek visszafeléit meg akadályozza.

A telep superintendentusa, Mr. Lang, a Bányászlap tudósítóját látni felvett és megkeltünk látogatni a legmagyobb erélyvel fogja megvizsgálni a szegény formának hibáit orvosolni. Különösen pedig intézkedett, hogy a járdasot, a követ és a vizes helyeken dolgozó emberek extráit, melyek talán a bűszök lustasága és banyaságok folytán nem lettek megfelelően számítva, ezental a leglelkimertesebben ellenőriztesse.

A jövő pedától kezdve tudósítónk kérelmére a társaság egy kiválasztott hivatalnok a tolmácsolással együtt jelen lesz a fizetésnél, és ha bárki kevesebbet kapott volna, mint a menyit neki jár, azonnal menjen hozzájuk panaszt teneni, a hol panaszra le lesz írva és így nem kell majd időt és munkát vesztetni, hogy az elfordult tévedést kijavítsanak.

Ez a "panaszos ablak" nagy előnyre lesz a munkásoknak, mivelhogy nem kell Ponceitól Párlásig szaladgálniuk az irrodákán elkövetett tévedések helyrehozásáért.

A vízvezetékét minden magyar házhoz bevezetik. Erre a társulat ezerszáz dollárt szávozt meg. A most meglévő árnyékszék pedig újakkal lesznek kicserélve.

Mind ezek a javítások a Dantei telepet a magyarok előtt kedvezőbbé fogják tenni.

FIZETÉS-JAVÍTÁS.

TOMKINS COVE, N. Y., KÖBANYAJÁBAN EMELTEK A MUNKÁSKO FIZETÉSET. — JO MUNKAT ÉS JO FIZETEST ADNAK A MAGYAR EMBERNEK.

Az Isten napjának szabad világánál, a new-yorki Hudson folyó partján, egy kis csapat magyar testvér vágja a fehér követ és bár ezelőtt sem hiába vágták, ezental bizonyára még szívesebben dolgoznak a tomkins-covei kőbányákban.

Emeltek a munkások fizetését, és ma nincs ember, a ki két dollárnál kevesebbet keresne naponta, de nagyon sokan vannak, a kik ennél jóval többlet megkeresnek.

Megirtuk a múltkoriban, hogy Tomkins-Cove telepen, a hol hajdan Himler Márton tanulta a kőbányászást, szívesen vesznek fel magyar embert.

Soha nem ajánlott még ez az új-ság egy bányást sem a magyar bajtársaknak, de szívesen tekintik kivétel a multban és szívesen tesznek kivételt ezental is ezzel a teleppel, mert tudjuk, hogy Tomkins Cove-t nyugodtan ajánlhatjuk minden olvasónak.

Az ottani kőbányában nem nehéz a munka, a szabadban dolgoznak az emberek, nem a föld mélyében, jól bűnnek a bányászok, és különösen megbeszéltek a magyar embert és nem teremtett az lsten szűz és egészségesebb helyet, mint a fehér bányászoknak az a kis barátságos pléjért.

Eddig egy dollár és nyolcvan cent volt a legkisebb fizetés, most azt felemelték két dollárra, és en-

nösen pedig intézkedett, hogy a járdasot, a követ és a vizes helyeken dolgozó emberek extráit, melyek talán a bűszök lustasága és banyaságok folytán nem lettek megfelelően számítva, ezental a leglelkimertesebben ellenőriztesse.

A jövő pedától kezdve tudósítónk kérelmére a társaság egy kiválasztott hivatalnok a tolmácsolással együtt jelen lesz a fizetésnél, és ha bárki kevesebbet kapott volna, mint a menyit neki jár, azonnal menjen hozzájuk panaszt teneni, a hol panaszra le lesz írva és így nem kell majd időt és munkát vesztetni, hogy az elfordult tévedést kijavítsanak.

Ez a "panaszos ablak" nagy előnyre lesz a munkásoknak, mivelhogy nem kell Ponceitól Párlásig szaladgálniuk az irrodákán elkövetett tévedések helyrehozásáért.

A vízvezetékét minden magyar házhoz bevezetik. Erre a társulat ezerszáz dollárt szávozt meg. A most meglévő árnyékszék pedig újakkal lesznek kicserélve.

Mind ezek a javítások a Dantei telepet a magyarok előtt kedvezőbbé fogják tenni.

Az Isten napjának szabad világánál, a new-yorki Hudson folyó partján, egy kis csapat magyar testvér vágja a fehér követ és bár ezelőtt sem hiába vágták, ezental bizonyára még szívesebben dolgoznak a tomkins-covei kőbányákban.

Emeltek a munkások fizetését, és ma nincs ember, a ki két dollárnál kevesebbet keresne naponta, de nagyon sokan vannak, a kik ennél jóval többlet megkeresnek.

Megirtuk a múltkoriban, hogy Tomkins-Cove telepen, a hol hajdan Himler Márton tanulta a kőbányászást, szívesen vesznek fel magyar embert.

Soha nem ajánlott még ez az új-ság egy bányást sem a magyar bajtársaknak, de szívesen tekintik kivétel a multban és szívesen tesznek kivételt ezental is ezzel a teleppel, mert tudjuk, hogy Tomkins Cove-t nyugodtan ajánlhatjuk minden olvasónak.

Az ottani kőbányában nem nehéz a munka, a szabadban dolgoznak az emberek, nem a föld mélyében, jól bűnnek a bányászok, és különösen megbeszéltek a magyar embert és nem teremtett az lsten szűz és egészségesebb helyet, mint a fehér bányászoknak az a kis barátságos pléjért.

Eddig egy dollár és nyolcvan cent volt a legkisebb fizetés, most azt felemelték két dollárra, és en-

nösen pedig intézkedett, hogy a járdasot, a követ és a vizes helyeken dolgozó emberek extráit, melyek talán a bűszök lustasága és banyaságok folytán nem lettek megfelelően számítva, ezental a leglelkimertesebben ellenőriztesse.

A jövő pedától kezdve tudósítónk kérelmére a társaság egy kiválasztott hivatalnok a tolmácsolással együtt jelen lesz a fizetésnél, és ha bárki kevesebbet kapott volna, mint a menyit neki jár, azonnal menjen hozzájuk panaszt teneni, a hol panaszra le lesz írva és így nem kell majd időt és munkát vesztetni, hogy az elfordult tévedést kijavítsanak.

Ez a "panaszos ablak" nagy előnyre lesz a munkásoknak, mivelhogy nem kell Ponceitól Párlásig szaladgálniuk az irrodákán elkövetett tévedések helyrehozásáért.

A vízvezetékét minden magyar házhoz bevezetik. Erre a társulat ezerszáz dollárt szávozt meg. A most meglévő árnyékszék pedig újakkal lesznek kicserélve.

MAGYAR Bányászlap

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

136 East 17th Street, New York

Telephone: Stuyvesant 1964.

Az egyedi magyar bányászlap az Egyesült Államokban

The Only Hungarian Miners Journal in the United States

Szerkesztő HIMLER MARTON

Editor MARTIN HIMLER

Előfizetési ár: Subscription Rates:

Egyesült Államokban egy évre \$1.00 In the United States \$1.00

Külföldre ..... \$1.50 Abroad \$1.50

Megjelenik minden csütörtökön Published Every Thursday

Published by the Hungarian Miners' Organ Publishing Co. Inc.

Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról bányászoknak.

The Hungarian Miners Organ is Written for Miners, of Miners, by Miners.

Entered as Second Class Matter at the Post Office at New York, N. Y.

Under the Act of March 3, 1879.

MI IGAZ EXPEDITEN?

Levelet kaptunk az expediti magyaroktól, illetőleg a magyarság azon részétől, a mely a sztrájk dala alá is dolgozik és ezek a bányászok azt vitatják, hogy nekik van igazuk.

Azt írják, hogy a sztrájkot a szerződés lejártá előt, tehát hogy talánul kezdtek és hogy az amerikai munkások, sőt a magyar munkások nagy része nem ismeri el a sztrájk helyzetét, csupán az olaszok és a magyaroknak egy kis része nem dolgozik.

Azt írják még, hogy a társaság teljesítette a munkások kívánságát és így sztrájkra nem is lenne semmi okuk az embereknek.

Mi nem ítéltük meg inem a helyzetet tisztán, de nem értünk egyet a levelekkel. Soha nem hívjuk sztrájkra a magyar bányászokat, ott, a hol nincs sztrájk, de mindig azt tanácsoljuk és azt kérjük, hogy a hol becsüsztek az emberek a munkát, ott mindig a magyarok legyenek a legutolsóak a munka megkezdésében, ne legyenek sztrájkteressé lehessen őket valódi.

A SZIKRATÁVIRATI PÉNZKÜLDÉS TIZPARANCSOLATA

"HOGY IDEJÉBEN KAPJAK MEG A PÉNZT:"

1. Küvetelje bankjától vagy bankárjától, hogy pénzt sürgőnyleg küldje haza.
2. Küvetelje bankjától vagy bankárjától, hogy pénzt sürgőnyleg küldje haza.
3. Küvetelje bankjától vagy bankárjától, hogy pénzt egy nap alatt küldje át.
4. Küvetelje bankjától vagy bankárjától, hogy ne csak a pénzt, hanem az óráját is sürgőnyleg küldje.
5. Küvetelje bankjától vagy bankárjától, hogy pénzt annak a kinek küldte 4-5 nap alatt küldjön az órájában.
6. Küvetelje bankjától vagy bankárjától, hogy a hazai nyugtát körülbelül négy hét alatt küldje meg önként.
7. Küvetelje bankjától vagy bankárjától, hogy az ön pénzt küldje el aznap, a mikor ön neki átadta.
8. Ne hagyja magát lebeszélteni sehogys, hogy pénzt sürgőnyleg küldje.
9. Pénzt csak magyar bankárral küldje.
10. Küldje pénzt KISS EMIL-lel.

A MAGYAROK BANKÁRJÁVAL, a ki a szikratávirati pénzküldést megteremtette.

KÖVETSE A TIZ PARANCSOLATOT NEM FOG ROSSZUL JÁRNI!

Az órájában sürgősen kell a pénz. Estémi cikkeket, ruházatkész és minden egyéb, a mi az élethez szükséges oly drága, hogy azok, a kiknek kenyérekértéke itt van Amerikában, alig várhatják meg, míg a pénz postán odaérkezik. MA MEGÖNTÖDÖZ KELL A PÉNZT KÜLDENI. Ne hagyja elcsúszni nekik, mikor egy kevés ráfizetéssel pár nap alatt küldhet nekik pénzt.

KARÉN ARÉVGYÉKEZET:

KISS EMIL

A MAGYAROK BANKÁRJA

133 SECOND AVE. NEW YORK, N. Y.

8-ik utca sarkán.

Bányatelepek hírei

PARDEE, VA. — Azt írja onnan egy magyar bányász, hogy a munka meglehetősen meg, és a megfelelő emberek tisztességesen keresnek. Tíz láb magas a szén, és körülmény 75-80 centet, entriren 85 centet fizetnek érte. Szeretik a magyar bányászokat és szívesen vesznek fel embereket.

VINTONDALE, PA. — Gríbbéky Lajos testvér azt írja onnan, hogy a munka most jól megy Vintondale-on. Egyenes a bánya, a szén három, három- és fél láb magas benne, a mért tonnáknak inasina után 45 centet, pik után 68 centet fizetnek, vegyes mérésel. Víz kevés helyen van, gáz az egyik bányában van, a másik gázmentes, de mind a két helyen leír karbajd lámpát használni. Lejáró kő nincsen, de az alját (holton, barom) löni kell mindenütt. A bányászokkal elég jól bántak, az élelmiszer és lakás ára csak olyan mint másfelé a bányápléceken és Gríbbéky Lajos ajánlja ezt a helyet bányásainknak.

MARTING, W. VA. — Azt írja egy magyar bányászunk, hogy a munka ott elég jól megy, hat napot dolgoznak rendszeresen hetenként. Szilpos a bánya, a szénréteg magassága négy- és fél lábtól öt lábig terjed, a melynek a közepén a legtöbb helyen van valamelyes kő. Víz kevés van, gáz sem túl nincsen és szabad olaj, vagy pedig karbajd lámpákkal dolgoznak a bányában. A szénatlasina vája és tonnáknak 26 centet, entriren 31 centet fizetnek érte, vegyes mérésel. — A lakás négy szobánként hat dollárba kerül, az élelmiszer azonban meglehetősen drága. Az emberekkel rendszeresen bántak. Munkát csak néha vesznek fel.

BEAVERDALE, PA. — Bári János magyar testvér értesít bennünket az ottani viszonyokról, a ki azt írja, hogy ott az összes bányákban, de különösen a négyes szanubán, nagyon jól dolgoznak. Van gáz és van szilpos bánya, és e hír beküldése az utóbbiakban dolgozik. Átlagos magassága a szénnek négy láb, de vannak helyek, a hol két lábnál nem magasabb. Gáz a bányákban nincsen, tehát szabad lámpákkal dolgoznak, viz pedig nagyon kevés helyen van, lejáró kő akad, de az összes épen mindenütt. A szénit tonnáknak pik után 72 centet fizetnek, vegyes mérésel. Két bányában masina után dolgoznak és ezekben 44 centet adnak egy tonna szén leadolásáért. A pikmunka nem túlhasznos kemény, mert szén elég puha. Szerencsétlenség ritkán történik, az emberek elég jól bántak, a lakás és az élelmiszer meglehetősen drága. Hári testvér csak olyan bányásznak ajánlja ezt a helyet, a ki kővel is szokott és szeret dolgozni.

PUNKSUTAWNEY, PA. — La-punk zártaor jelenti a társaság a Coal Age-nek, hogy a Luzerna bányákban megkezdtek a munkát a körülbelül kétezer bányász fozott a munkához. Nem kaptunk semmi értesítést a magyar testvéreinktől, hogy ott a sztrájk véget ért volna, és ezért a magyar bányászok tartózkodnak még e vidéktől mind addig, a mig irt nem adunk az ottani helyzetéről.

RIDGWAY, PA. — Az itteni régió éleli sztrájk véget ért és miután a társaság elbontotta a bányászok panaszait, most zavartalanul folyik a munka.

KIMBALL, W. VA. — Megírta a mult heten, hogy a Houston Collieries Co. bányájában, a hol magyar testvérek is dolgoznak, 4 embert megölt a robbanás. Legújabb értesülésünk szerint a szerencsétlen emberek közül kettő apnyolt, kettő pedig néger volt.

ONALINDA, PA. — Nagy látván testvérünk azt írja onnan, hogy most a munka náluk nagyon jól megy, minden helyen dolgoznak benne hat teljes napot. A bánya egyenes, három-, három- és fél, négy- és öt láb magas benne. Gáz nincs, víz nagyon kevés van, lejáró kő egy inch és egy láb között váltakozik. Puha a szén, és diggolni kell. Tonnáknak hetvenöt centet fizetnek érte, vegyes mérésel. Szerencsétlenség ritkán történik, az emberekkel jól bántak, és e hír beküldése ajánlja a helyet a magyar bányászoknak az al megjegyzéssel, hogy a bányához nagyon magasra kell járni.

HAZLETON, PA. — A drájerok egyes keményzén bányákban sztrájkba léptek, mert a társaságok azt kívánják, hogy a nyolcórás munkaidő befejezte után ne csak vissza vigyék a munkát az állatába, hanem hogy gondolják is azokat.

A kocsisok kijelentették, hogy erre nem hajlandók és csak a bányához való hajítás és az állatába való visszajuttatás a kötelemegek a nyolcórás munkán felül. A vita a drájerok győzelmével végződött, a kiknek ezután sem tisztított, sem etetni nem kell a munkát, vagy lovakat, hanem munkára teljesen készen kapják azt meg reggel.

Háborus szélhámosok

A szélhámonkodásra való készséget még a shrapnel rettetése muszkijá a veszedelem komoly pereiben sem tudta kiölni azokból, kik már eredetileg is rendelkeztek ezzel a jeles tulajdonsággal.

E tekintetben már is érdekes a rendkívül jellemző megfigyelések állanak rendelkezésre. Olyanokról van szó, a kik a háború előtti csendes békéidőben is voltak túlságosan az aranyigazságnak és szinbecsületnek rettentetelen hívei. Ha aztán tényleg a háborúban jártak, úgy Hír János, a nagy hári regő, — ezekhez képest többnyire csak tehetésgelen kezdő volt.

Valamennyi rendszerint nagy hőstettekről számolt be, melyek reudes vége ennyi és annyi legyilkolt muszka, — és magától értetődik, hogy az állás ilyen alappon mindig önzet és krakler.

Néhány héttel ezelőtt egyik hírság előtt egy notórius janas állott, a ki egy embert valami esleket ok miatt lezsurt. Még di-csekedett is vele, mert neki, a ki egy maga végeztet hit muszkával, nem lehet valami nagyobb baja ebből kifolyólag.

Megállapították, hogy a vádoltak nem is volt dolga az ellen-séggel. Egy közönséges tábori telefon-munkás volt, egy telegráf póma a lábára esett és így sebesült meg — nagy hősiessen.

Háborus szélhámosok elöltetik a fantáziájukat természetesen azok is, a kik diszkret hazudozások és megfélemtetések finomabban szőtt hálójával kényeztetik adakozókat a hiszékeny világot.

Általános tapasztalat, hogy az apró és nagyobb szélhámosok típusok mind a háborúhoz viszonyítják különben is jól ismert trükkjeiket. Szóval — ügyesen alkalmazzuk.

Külföldön és itt is már egy csomó szélhámosnót tettek ártalmatlanná, a kik miut a jótékonyág nemdől letek fel. Nagyban és kis mértékben egyaránt.

De a bajdani álgrofnak ma szívesebben hallgatunk. Nem hamis és csillogó briliánsokkal és előkelő hazugságokkal keltik át a világot, hanem durva szótler ápolónál kószimmal szerzik be a minden nap kaviához való.

Így tett a hírhedt Wurmbrandt grofné is. Különben esimes munkálványok, a ki annak idején Beesben mesés griff háztartást és nagy udvart tartott. Autózt és preszős szőréket és — semmi-ből. Most Vörös-keresztos ápolónak csapott fel és állított a magus világban és a pénzarisztokrácia között ezeket harcosolt össze. Az ápolón természetesen megint hurokra került.

A bicécsből és a sántikálásból vett leckét előbb, felhúzza kifizetelen egyenruháját, egy pár óráig.

ÉRTESÍTÉS.

Európai bankomtól kapott szikratávirat alapján ezenel közhírre teszem, hogy mindama pénzküldemények, amelyeket

APRILIS 20-TÓL — MAJUS 2-IG továbbítás céljából áttettem, a címzeteknek

Május 30-án

kézbesítve lettek.

PÉNZKÜLDÉSENYEK PONTOS KIFIZETÉSEÉRT SZAVATOLOK.

100 korona \$14.00

Németh Janos

volt császári és királyi konzuli ügynök

395 BROADWAY NEW YORK

100 koronát hazaküldök \$14.-ért.

A nyugatvidék magyarai fordulón E. St. Louis keresztes bankjához, aki 16 ezer dollár állami biztosíték mellett küldi a pénzt az órájába. Elfogadok bankhatárt megőrzésre és napi árfolyam mellett adok el magyar bankjait. A bányászok fordulónak bizalommal rági bányászokhoz, aki szívesen utba igazít mindenkit.

ILONKA MIHÁLY ÉS NEJE

2447 MISSOURI AVE., EAST ST. LOUIS, ILL.

Magyar szalon. Kuglázó Billiárd szalon. Finom magyar italokat vidékre is szállítottunk kényelmes és látjuk szállomásokba magyar vendégeknek. Tel.: 1010, 1011, 1012.

J. D. GROSS A MAGYAROK PÉNZKÜLDŐJE 1701 South Broadway, St. Louis, Mo. a bányászok pártfogását kéri

kiutetés, vaskerezt és egyéb e féte és kézt lett a hús, a kit tisztelni illik és még inkább hazafias kötelesség hitelt adni nekik.

A szállodások nagyon sok érdekes adatokat szolgáltatnak az utjában háborus krónikának idevágó lapjai.

Különben nagyon szorgalmasan foglalkoznak össze ezeket az állások. Mind ugyan nagyon jó volt a színésznek is. De az igazi katoná utánzathoz ugyan annál is több kell, a tapasztalt katonaságnak azonnal megismeri bennük a szélhámos.

— Kár, hogy megcsipték! — a minap így sóhajtozott fel egy — a rendőrséghez beírtál ála-beírtál vívő harcos — még soha ilyen finoman nem éltem.

Ebben mindenesetre nagy része volt és van a háts közönség egy szeri nevelésének.

Ámbár, vigaszu legyen mondva, rugós ennek megalto vonásokban — a hazafiság is, a mely mindig nagyon hisz és végtelen könnyen lelkesül.

A valódi

HABORUS TERKÉP

Csak most jelent meg

EGYEDI ÉRTTELMEZ HABORUS TERKÉP.

Tartalmazza az összes európai államokat, Olaszországot is.

Küldjön érte 25 cent bélyeget.

Kérjen nagy képes árjegyzéket AMERIKA LEGNAGYOBH MAGYAR ARUHÁZATOL.

EMIL NYITRAY

77 FIRST AVENUE, NEW YORK, N. Y.

Első - Második Nemzeti Bank Pittsburghban

Alapított 1862-ben.

Alapítók és feljegyz: \$5,000,000.00

100 koronát \$14.00

küld most az ó-hazába teljes felelősség mellett

EZER KORONÁN FELÜLI KÜLDÉSENYEKNEL KEDVEZMÁNYOS AR. — RÉSZLETES ÁRJEJÓ ZÉKÁRT IRJANAK.

The First Second National Bank

FIFTH AVE. és WOOD STREET SARKÁN. P. O. BOX 1233 PITTSBURGH, PA.

MAGYAR BANYAPLÉZEK MESÉI

NAGYSÁGOS UR A MAJNÁBAN

Felvirradt végre a dicső nap hajnala.

S ott állt a nagyságos ur az ő két tanu-ja közt a bírő előtt. Ő középben, jobbra a csapos, balra a pedlér. A nagyságos ur igazán úgy érezte magát, mintha gyermek lett volna és a tanító ur előtt állt volna a vizsgán.

Kezdődött a kihallgatás.

A nagyságos ur erősen feltette magában, hogy mindenben ahhoz fogja tartani magát és úgy fog felelgetni, a hogyan a pedlér őt tegnap kitanította.

Arra a kérdésre, hogy mi a neve, hol és mikor született, hány éves, szerencsésen és minden különösebb akadály nélkül megfelelt.

— Vane-e felesége? — kérdezte most a bírő.

A nagyságos ur egy nagyot nyelt, kihúzta magát, végig simította a homlokát, kijebbe rántotta a mancsáját, köhintett egyet, aztán olyan bájos és boldog arcot vágva, hogy a bírő majdnem elnevette magát, melyre hajolva felelte hogy: — "Van, igen van".

A bírónak feltűnt ez a természetellenes, nagy boldogság. A nagyságos korabeli emberek rendese nem olvadoznak, ha a feleségüket emlegetik.

— Boldog házas életet élnek? — kérdezte most váratlanul a bírő.

— Nagyon boldogot, — felelte a nagyságos ur, mert a pedlér jobbról, a szalonnas csapos pedig balról idejekorán megrántották a kabátját figyelmézetésül.

— És mivel magyarázza meg a családi élete boldogságát? — érdeklődött tovább a bírő.

A nagyságos ur okos ember volt, de erre ő sem tudott hirtelenben válaszolni.

Egy percig gondolkodott, a bírő jószágon mosolygott és azt gondolta magában, hogy milyen egyszerű pedig erre a kérdésre a válasz. Az, hogy "családi boldogságunk alapja a kölcsönös tiszteltet és szeretet".

Egyszerre megszólalt azonban a nagyságos ur.

— Családi életem boldogságának nagyon egyszerű és érthető az oka, — szőlt. — Feleségem, Istennek hála, megugrott tőlem jó egy éve egy talliánnal és azóta boldog, igen boldog vagyok.

— A pedlér kiverte a hideg verejték, a csapos úgy elkezdett köhögni, mintha valami erős paparmorgót ivott volna és rossz utra tévedt volna az ital.

A bírő arca meg hirtelen nagyon elkomolyodott, megnyult, majd haragossá vált.

Felkapta a csengettyű helyett szolgáló fakalapácsot, és nagyot ütött vele az asztalra. Aztán megfenyegette a nagyságos urat, hogy rögtön lecsukatták, ha még egy ilyen szemtelenséget követ el. S felszólította, hogy kérjen tőle azonnal bocsanatot és magyarázza meg, mivel indokoltatja meg csúf feleletét.

— Ezer bocsánatot kérek, — szőlt a kis szépséges nagyságos ur — de én nem eszem ágában sem volt megsérteni a bírő urat és tiszteletlen lenni. Az, a mi engem ezekre a válaszokra vitt, semmi más, mint egyedül az én erősen amerikai érzésem.

A bírő arca most kérdőjellel változott. Nem értette e l sem tudta képzelni, mi akar már meg ez lenni.

— A dolog úgy áll, hövtem alássan — folytatta a nagyságos ur — hogy én feltettem magamban azon a napon, a melyen az amerikai polgárságról folyomadtam, hogy mindenben követni fogom a nagy amerikai hazafiak példáját és első sorban ennek a köztársaságnak első elnökét, a nagy Washington.

— Érdekes, — mondta a bírő, — de én még mindig nem értem.

— Megmagyarázom, könyörgöm, — beszőlt a nagyságos ur. — Méltóztassék ide hallgatni.

Az igazat megvallva az egész terem oda figyelt.

— George Washington tudvalegőleg soha sem hazudott életében, — folytatta a magyarázatot a nagyságos ur. — Hát én is megesküdtem, hogy soha többé ebben az életben egy hazug szót sem fogok kimor-

dani. Így jutottam abba a helyzetbe, hogy a mikor azt kérdezte tőlem a bírő ur, hogy boldog házas életet élek-e, azt feleltem, — hogy igen, mert hiszen azóta boldog a házasságom, a mióta a nőm elhagyott. Ha nem jól feleltem, bocsánatot kérek, de én csak az igazat mondtam. S tessék elhinni, hogy vannak házas életek ezen a földön, a

melyek csak akkor válnak boldogokká, a mikor az egyik fél megugrik, és ott hagyja a másikat.

A bírónak tetszett is, nem is ez a ki-magyarázás.

A két tanu megkönnyebbülve lélegzett fel. Nekik tetszett, hogy az öreg így kivágta magát.

— Maga már öt éve Amerikában van? — kérdezte most a bírő.

— Igenis, — felelt a nagyságos ur.

— És a két tanu ismeri magát már teljes öt éve és tudja magáról, hogy mindig itt volt ez alatt az idő alatt? — folyt a kérdés tovább.

— Ugy vagon, — felelt a jelölt ur, — tökéletesen úgy vagon.

A bírő erre beleereszkedett egészen váratlanul a részletekbe.

Hogy az első évben hol volt és mit csinált a nagyságos ur, és ott volt-e ugyan akkor a két tanuja is.

Persze hazudtak mind a hárman úgy, mint a parancsolat.

— Az egész öt év alatt mindig bányász volt maga? — kérdezte a bírő.

— Az, kérem alássan, pedig otthon, az ó-kontriban nagyságos ur voltam, — szaladt ki a száján, hiába ráncigálta jobbról is, meg balról is a két tanuja.

— Hát az milyen foglalkozás? — kérdezte a bírő.

— Nagyon szép és előkelő, — mondta a nagyságos ur.

Lassanként végig hazudta a négy első esztendő a nagyságos ur és a két tanuja.

A bírő előtt csak az tűnt fel nagyon is gyanusnak, hogy kerek öt esztendő alatt a pedlér mindig csak azon a környéken pedlerezett, a hol a nagyságos ur bányászodott és a csapos szalónkodott.

De hát ezen nem akadt meg a nagyságos ur polgárlevele.

Eljutottak szerencsésen az ötödik esztendőhöz.

— Hol dolgozott a mult év őszétől kezdődőleg most tavaszig? — kérdezte a bírő. Hm... — nyögött egyet a nagyságos ur. — Trentonban!.....

— Ugy, — kérdezte a bírő. — De hiszen ott nem lehetett bányász, mert tudtommal abban a városban nincs szénbánya.

— Nem voltam éppen bányász, tetszik tudni, de ott is szénrel foglalkoztam, — beszőlt tovább az öreg. — Szent lapátoltam.

— Hol? — volt a bírő következő kérdése.

— En bizony nem tudom megmondani a pontos címet, de azt az egyet tudom, hogy én igen nagy épületnek az udvarán és azt is tudom, hogy New Jersey államnak dolgoztam — beszőlt tovább a nagyságos ur.

A bírő kezdett átlátni a szítán.

— Talán bizony abban a nagy házban szolgáltál, a melyiket feyházcsanak hívják, — vágott közbe a bírő.

— Abban, követem alássan, de ártatlanabb voltam, mint a ma született bárányka, — szabadkozott a nagyságos ur, — a ki mellől ebben a percben előlépett jobbról a csapos, balról pedig a pedlér.

— Hova, hova? — kiáltott utánuk a bírő.

— Csak nem fogunk kérem egy közönséges feyházviselt embernek tanuskodni, — fakadt ki a két derék urból a tiltakozás és méltatlankodás.

— Ki hitte volna, hogy már ilt is!.....

— Gudbái!.....

A polgárosodás szóval nagyon rosszul sikerült.

A nagyságos urnak megmondta a bírő, hogy az Egyesült Államoknak nincsen szükség az olyan jó madarakra, a kik már a feyházban ültek, még ha ártatlanul is kerültek oda, a mit ugyan mindenki mondhat, de senki sem hisz el.

A két tanu meg vissza rendelte maga elé a bírő.

Számon kérte tőlük, hogy hogyan mérészték ide jönni ezzel az emberrel, a ki-ről tudniuk kellett volna, hogy az utolsó öt esztendő hol töltötte.

— Honnan tudjam én uram, mikor magam sem vagyok még teljes öt esztendeje Amerikában, — szőlt el magát nagy zavarban a pedlér. — Honnan.....

Persze elszedtek menten a pedlér hamis polgárlevélét, és a nagyságos ur egyedül távozott szégyenszemre a csapos legényével.

A pedlér ott tartotta a bírő a hamis polgárlevele miatt.

— Viszontlatásra, — kiáltott oda a pedlérnek a nagyságos ur.

— Talán öt év múlva, — szőlt bele baljósulatlán a rendőr az ajtónál, aztán lökdött egyet a nagyságos uron, a kinek örökre elment a kedve a bíróság elé állni, a mikor nem muszáj.

5 NAP ALATT KÉZBESITTETJÜK

A NÁLUNK FELADOTT PÉNZT DRÓTNÉLKULI TAVIRÓ UTJÁN

Tehát a ki pénzt óhajítja küldeni az óházába DRÓTNÉLKULI TAVIRÓ utján, az töltse ki az alanti szelvényt, végigja ki azt és az árjegyzékben feltüntetett árak szerint küldje azt be nekünk.

Pénzküldési árak drótnélküli küldeményekre

100 Koronáért \$16.60
200 " \$30.60

300 Koronáért \$44.60
400 " \$58.60

AZ ÁLTALUNK DRÓTNÉLKULI TAVIRAT UTJÁN KÜLDÖTT PÉNZERT TELJES FELELŐSÉGET, VALAMINT ANNAK RENDES KÉZBESÍTÉSÉERT JÓTALLUNK, UGYSZINTEN A HAZAI POSTA-VEYENYT KIHOZATJUK.

Töltse ki ezen szelvényt, ha DRÓTNÉLKULI TAVIRÓ utján óhajít pénzt küldeni az óházába.

Név:	Korona: .....
Város vagy falu neve:	
Utca és szám:	
Megye:	
Küldő neve:	Dollár: .....
Város vagy helység neve:	
Utca és szám, vagy bakszi:	
Állam:	

Ha a cím négy szóval hosszabb, minden további szőrt 65 cent fizetendő. PÉNZT TOVÁBBITUNK AZ ÓHÁZÁBA A RÉGI MÓDON, MINT EDDIG.

100 Koronánként 14 dollárért

melynek pontos kézbesítéséért szintén teljes felelősséget valamint jóátállást vállalunk, ugyszintén annak kézbesítéséről a hazai posta nyugtát önnek legrövidebb idő alatt beszeresszük.

Mindenki fordulhat teljes bizalommal hozzánk, hogy részére akár

DRÓTNÉLKULI TAVIRÓ UTJÁN, AKAR RENDES ÁTUTALÁS UTJÁN

továbbítsunk pénzt az óházába, melyet pontosan az illetékesnek a lehető legrövidebb idő alatt kézbesítellünk. Mi a pénzküldeményekért teljes vagyonunkkal, mely magyar pénzben 230,000,000 KORONÁT tesz ki, jóátállunk. Mi elfogadunk betételek kamatozás és megőrzés végett.

A ki tehát pénzt küldeni, vagy pénzt kamatozás és megőrzés végett bankba óhajítja lenni, az forduljon bizalommal akár szóban, akár írásban

THE STATE BANK

ALAPTŐKE \$2,100,000.00
KORONA 15,000,000.00

AZ ÁLLAMI BANK

VAGYON \$30,000,000.00
KORONA 230,000,000.00

374-376 GRAND STREET,

NEW YORK, N. Y.

A MUSZKÁK VÉRES HALOTTI TORÁ

A svéd "Berlingske Tidende" élénk szenzációt keltő cikkben ismerteteli egy orosz menekült előadása alapján azokat a szenvedéseket, a melyeken az orosz zsidóknak nagyobb részt a hatóság tudtvál, azt egyenes óhajára keresztül kellett menniük.

— Azokat a szenvedéseket, — a lap írja, — a melyeken az orosz zsidóknak áll kellett menniük, — alig lehet leírni.

— Lengyelországban, Litvánia-ban, Wolhyniában és a keleti tengeri tartományokban a sírok rengetege mutatja a mártír-utat, a melyet meg kellett tenniük. Előlelem és szállás nélkül, gyalog kellett megmenniük sok száz kilométeres utakat gyermekekkel, beteg agasztványokkal megfélemlő ruházat nélkül, hideg ősz és fagyos tél napokon. Cél és remény nélkül cipelték magukat nők és gyermekek, agasztványok tovább, miattal férjek, apák, fiak harcoltak hazájukért, a mely soha sem ismerte el őket fiaikat.

— Tulajdonképen nem is lehet

ne őket menekülőnek nevezni, — mert hisz nagyobb részüket — az egész Oroszország hét milliónyi zsidó lakosságának több mint felét — kiutasították, még pedig olyan időben, midőn az illető helyeken még minden más nemzeti-ség szabadon lehatott és tartózkodhatott.

— Miért utasították ki őket? —

— Miért vitték a katonai hatóságok csak zsidókat tuszokat? —

Mert Oroszországban vannak körök, a melyeknek az az érdeke, hogy a zsidókat hazasírlóknak és kémeknek titnesse fel és mert e köröknek volt befolyásuk ahhoz, — hogy a mit akartak, keresztül vitték.

— December hó 19-én a hadsereg főparancsnoka hadseregarancsot adott ki, a melyben német lapokra hivatkozva a zsidókat az ellenség legelhűbb szövetségeseinek nevezte. Így Oroszország egész zsidóságának vállára a kémkedés és hazasírlás vádját akasztotta.

— Április hó elsején a pétervári katonai körök rendeletet bocsá-

tották ki, a melyben megtiltották a zsidóknak, hogy a finn öböl tájékán tartózkodjanak.

— Hét millió zsidót vádoltak így kémkedéssel és hazasírlással.

— De ha így áll a dolog, hogy történetik meg még is, hogy az orosz hadseregben körülbelül 400 ezer zsidó kiűz, a kik közül nem egy olyan vitézséget tanusított, hogy ki is timenték őket!

— A háborús cenzura megtiltotta, hogy a lopk közöljék azoknak a zsidó katonáknak a nevét, a kik ily kitüntetést kaptak. Így gyakran lehet látni orosz illusztrált lapokat, a melyekben a kitüntetett orosz hősi akciók szerepeljenek egy fénykép van. Amelyeknek az aláírása csak ennyit: "Abraham D.", "Moses K." —

— rendesen azonban még az így nevezett is erősen cenzuráltak.

— A "Rjees" című lap nemrégiben egy liberális írányzatú cikket közölt, a mely így kezdődött: "B. C. zsidó altiszt a következő módon timentte ki magát. ..."

A cenzura azonban azt a szót, hogy "zsidó" kitörölte.

— A vezérkar hadseregarancs-

ot adott ki 1915 és május havában, a mely statisztikai adatokat gyűjtve a következő kérdésekre várt feleletet a parancsmókoitól: "Milyen körülmények között fogadják el, vagy adják meg magukat a zsidók?" —

— "Hány esetben követtek el esküszegést a zsidó katonák, vagy hány esetben mulasztottak el megtenni kötelességeiket?" —

— Ha a bizalmatlanságának a zsidó lakossággal szemben tényleg alapos oka lenne a hadvezetőségnek, ez a rögtönítélő bíróságok ítéleteiből mindig kiderülne. A dolog azonban úgy áll, hogy 1915 áprilisáig összesen csak nyolc zsidó ellen folyt eljárás kémkedés miatt s nyolc eset közül is hatban felmentéssel végződött az ügy. A vádlottakat csak két esetben ítélték el. Egyez egy tizenhét éves fiút 15 évi feyházra ítélték el azért, mert az a német katonák kérdésére elmondta, hogy melyik uton vonultak el az oroszok. Egy hatvan éves agasztányt hat évre ítélték el azért, mert a németek kénszerítésére elfoglalta egy kis városkában a polgármestert állást.

A világháború.

OROSZ HORDAK NYOMULNAK A KÁRPATOK FELÉ.

Az elmúlt hét gyászhat lett a központi hatalmaknak, de különösen Ausztria-Magyarországnak. Lehet építéni a dolt, de az igazság mégis csak az marad, hogy megverték bennünket nagyon és véresen. Az oroszok hosszú hónapokon keresztül készültek erre a döntő csapásra. A múlt évi nagy vereségek után lázas sietséggel toborozták és képezték ki újoncaikat és gyűjtötték garnadák száma a japán és az amerikai munió szállítványokat. Nem lepték meg a mieinket, vártak rájuk. S hogy mégis oly fájón véres sebet ütöttek egy hét leforgása alatt az osztrák-magyar sereg testébe, azt óriási tulerejüknek köszönhetjük. Ez alatt az egy hét alatt több mint három ezer négyezer mérföldet foglaltak vissza az oroszok, a miért pedig a múlt évben de sok jó magyar katona ontotta ki a vért. Hét nap alatt elfogták százötvenezer — 118.000 — osztrák-magyar katonát és szákmányoltak megbecsülhetetlen értékű lőfegyvereket, muniókat, élelmet és hadfelszerelést. A vereség nagy és a veszteségünk túlhaladja a szövetségesek legmerészebb álma. Besarhábiól lassanként kiszorultak a mieink a ha az oroszok ilyen gyors menetben tudják visszaverni az osztrák-magyar hadtesteket, úgy egy hét múlva újra a Kárpátok bércei alatt lesznek a vérszomjamos orosz hordák. Ha meg is akasztják a mieink most már az orosz diadalmas előrenyomulását, a gyász azért meg marad. Kétázer magyar katona veszteség egy új hadsereg is fájdalmasan megérez, hát meg egy éveken át elcsigázott, véres harcokat küzdő, éhező nemzet.

CSEDESLU AZ OLASZ HARCTER.

Az oroszok váratlan diadala nagy befolyással van az olaszok elleni hadjáratra is. Ezen a helyen is elfordult fölünk a hadiszerencse és a megkezdett előnyomulás lassanként megáll, sőt egyes helyeken már vissza is szorították az előre tott osztrák-magyar hadállásokat. Hogy az olaszok se valami nagyon jól állhatnak azért, bizonyítja a háborús kormány bukása. Olaszország halálmadarát, Salandra miniszterelőket lezavarták az olasz országgyűlésen és a közeli békére nagy befolyással lesz az újonnan kinevezendő miniszterium. Ha a békés párt kerül a kormányruhá mellé, akkor ez a régi hármasszövetség felújítását jelenthetné, feltéve, ha Ausztria-Magyarország hajlandó lenne még egyszer szövetségre lépni a csalfa baráttal.

A NEMETEK CSAK GYŐZNI TUDNAK.

Az elmúlt hét eseményeit valamennyire enyhíti a németek győzelme egy franciák, mint az angolokkal szemben. A híres francia várnak megint elesett egy erőde a hogy a végleges elfoglalás nem késhet sokáig, azt a franciák is jól tudják és be is ismerik. Az angolok se nyaralhatnak mindig vigan a rájuk bízott belga és francia sáncárkokban, mert a németek ezen a részen is megkezdtek előrenyomulást és egy sikeres támadás alkalmával elfoglalták az angoloktól egy megerősített falut és foglyul ejtettek kétezer angolt és kanadait.

KI GYŐZÖTT A NAGY TENGERI CSATÁBAN?

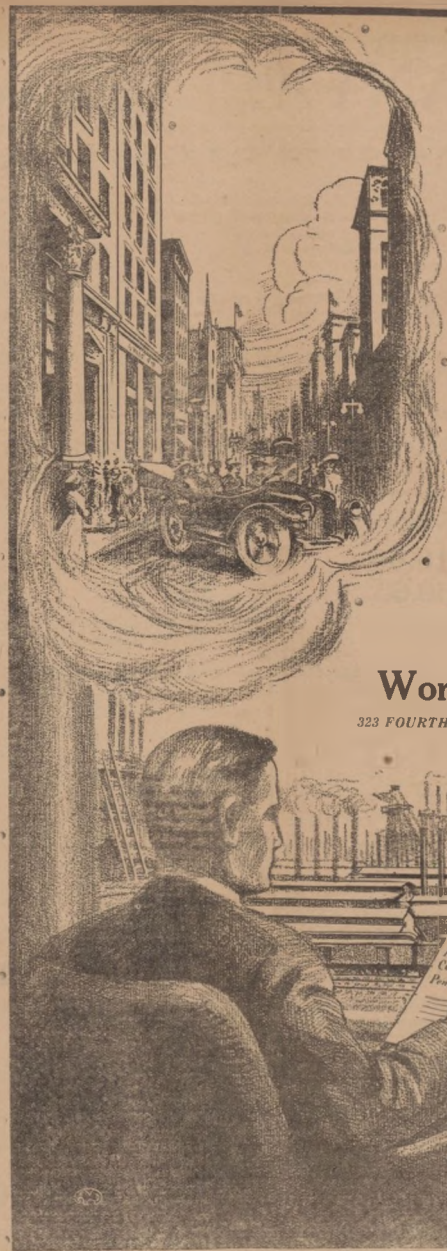
Az angolok nem akarnak belenyugodni a múlt nagy tengeri vereségbe és nevéseges hazugságokkal akarják a verhetetlen angol flottát szégyenét kiköszörölni. Először azt állították, — hogy a németek többet veszítettek, mint ők. Mikor ezt nem tudták elbitetni, akkor beismerték, hogy ők kétszer annyit veszítettek, de csak azért, mert a németeket segítették a Zepellinek és nem csak kikémlték az ellenséges hajóhadat, hanem irányították a német hajó ágyukat, sőt maguk is dobáltak bombákat az angol hajókra. Azonkívül rosszul fújt a szél az angoloknak, szembe áttört a nap és csak ennek köszönheték a németek, hogy el tudtak menekülni és nem zúzták őket össze. Ha az angolok ilyen vereséget győzelemnek tartanak, — azívesen engedünk nekik hetenként legalább egy ilyen.

AZ ANGOL HADÜGYMINISZTER UTOLSÓ UTJA.

Kitchener lord hadügyminiszter volt az angol háborús párt lelke. Ő teremtetta meg az új, nagy angol öt millió nemzeti hadsereget. Jó katona volt, a ki nem egy ütközetben vett részt, és mindig diadalmasan került ki azokból. Bátor volt, de kegyetlen és ismerősei szívlelkű katonának hívták. Egyiptom elfoglalásánál huszezer emberével támadta az ötven ezer főnyi bennszülött sereget a valóságos vérfürdőt rendezte. Harmadik ere halott maradt a csatatéren és nyolcezer fogoly volt a zsákmány. Utban volt Oroszország felé, hogy az ott tartandó haditanácskozásban részt vegyen, mikor utólrte végzte egy német szubmarin képeben. A hétázer főt személyzetből hár szerint csak tizenegyet közlegény és egy tizedt menekült meg. Kitchener és egész vezérkara ott veszett. Az angolokra ez még nagyobb csapás volt, mint az egy hét előtti tengeri vereség.

ELSÜLYESZTETT OLASZ SZALLÍTÓ HAJÓ.

Két osztrák-magyar tengeraltájtáró támadott meg egy olasz hajórajt a Földközi-tengeren. Három nagy olasz hajó szállított katonákat és nagy mennyiségű muniókat az északi seregnek és kiérteült egy pár hadi kiskáló volt mellettük, hogy esetleges támadások ellen megvédelmezzék a fegyvertelene hajókat. A szubmarinok azonban tuljárták az olaszok eszén és egy sikeres lövéssel sikerült felrobbantaniuk az egyik tízezer tonnás hajót, a mely pár perc alatt alámerült, magával rántva a hajón levő katonaság legnagyobb részét.

GÖRÖGORSZÁG VÉSSTERHES NAPJAI.

Egy semleges kis államnak szomorú sorsát mutatja Görögország kálváriája. Egyik részről a központi hatalmak fenyegetik nagy szárazföldi seregeikkel, másrésztől a szövetségesek szorongatják a tenger felől. Legutjában körül zárták az egyesült francia-angol-olasz hadihajók Görögországot és szigorúan megvizsgálják a ki- és beszállított árukat, nehogy valami a központi hatalmak kezébe kerülhessen. A franciák már annyira mentek, hogy lefoglalták a kikötőkben állomásozó görög hajókat. Azonkívül egy erőlyes jegyzéket intéztek a görög kormányhoz, melynek hatására a király haza bocsátotta a katonaság egy részét, a csak a békéletázmót tartották vissza.

VISSZASZORITJAK AZ OROSZOKAT.

Az ázsiai törzsek sereg lassanként ura kezd lenni a helyzetnek és hosszú vissza vonulások után ismét támadó félnek csapott át és van remény rá, hogy az év második felében vissza nyervek azt, a mit elvesztett az első félben. Az oroszok egyes helye-

ken vad futással menekültek a támadó törökök elől és volt olyan nap, a mikor negyven kilométer tettek meg visszafelé.

NEMET SEGÍTSÉG AZ OROSZ HATARRA.

Az oroszok gyors előre haladását és az osztrák-magyar csapatok veresége arra kényszerítette a németeket, hogy nagy számú erősítő csapatokat küldjenek a szorongatott szövetségesek segítségére. Az eredmény elég kedvező, mert egy kis időre megállította utjában az orosz sereget. Az osztrák-magyar derék sereg Lembergben állt fel, hogy megvívja az élet-halál harcot a rája tőle ellenségkel.

NYOLC HETI BOJT NEMETORSZÁGBAN.

Az elmelemezési osztály főnöke rendeletet adott ki a németeknek, melynek értelmében nyolc hétig a katonaságon kívül senki nem kaphat húst. Addig növény-észevő szorulnak a németek, mert vaj, tej és tojás valósággal ritkaság számukra meggy. Az új természettel megváltoztak a viszonyok és remélhető, hogy a következő háborús év nem olyan szűk esztendő lesz, mint az ideli volt a derék németeknek.

CLAIRTON, PA.-A jövő Városa

FEKTESSE BE A PENZET A CLAIRTON-I LOT-OKBA S RESZESÉDJÉK ON IS EZEN VÁROSOKA CSODALATOS FEJLŐDÉSÉBEN.

CLAIRTON, PA., a Monongahela folyó völgyében a világ egyik legdagályabb adoményjének a közepében fekszik. CLAIRTON, PA., jelenleg jobban és gyorsabban fejlődik, mint bármilyen másik hasonló nagyságu város az Egyesült Államokban.

CLAIRTON, PA.-ban jelenleg a világ legnagyobb árulási vállalata 15.000.000. dollárt fektet különböző telepekbe. A többek között eszerint az különféle melékanyagok termelésére alkalmas helyek kimeneked építtek. Az ilyen kórus kezmenében, a mint azt mindenki tudja, — a munka soha sem szűnhet.

CLAIRTON, PA.-ban már jelenleg is több, mint 3000 ember talál alkalmazást, és a mint azt az új város kimeneked és a többi tervezett vállalat felépül, sok más ezer ember fog ott Állandó és jó munkát kaphatni.

CLAIRTON, PA.-ban az adóitott több gyárodítóra alkalmas területet bír, mint a Duquesne, Braddock, McKeesport és Homesteadon levő gyárlinak területet együtt véde. CLAIRTON, PA., közelében több más hányatelep és gyárlalok bíró városa van, a melyek a kitűnő közlekedési eszközök és utak folytán könnyen és gyorsan megközelíthetők.

CLAIRTON, PA.-ban több templom van, többek közt van ott görög katolikus, lutheránus, és református templom. Azonkívül vannak bankok, igen jó lakóház, színház, egy, hogy bármilyen üzletre is alkalmas a hely.

CLAIRTON, PA., modern kis városa. Az utadól közelebb vannak. A város csatornája, a villany be van vezetve és igen jó vízvezeték rendszere van.

CLAIRTON, PA.-ban a telkek ára napról napra jobban emelkedik, ragadja meg tehát az alkalmas minél hamarabb egy ottani lot megvásárlására, hogy ön a részvételeben azon haszonban, a mit a telek értékeinek emelkedése magá hoz.

Minden magyar ember jól tudja, hogy a legjobban befektetése a föld, mert ott a pénz soha sem veszhet el, — azt a nagy világháború bizonyítja legjobban.

A világ eszeme CLAIRTON, PA.-ra van irányítva. Jöjjön el ön is és győződjék meg személyesen van városa fejlődéséről. — MI NEM ÁRULUNK ZSARKA MACSKÁT — mi azt akarjuk, hogy ön személyesen is meggyőződjék arról, hogy a mit mi itt írtunk, az valóban igaz.

Ne habozzon tehát egy percig sem, hanem írjon azonnal az alanti címre és magyar ártelvezetőnk fel fogja önt baráti és szívesen fog önnök bármilyen felvilágosításával szolgálni.

Worthington-Detchon Co.

323 FOURTH AVE 48 Vandergrift Building, PITTSBURGH, PA.

Szendróiek játékonysága.

CRANS NETS, VA. — Simkó József magyar testvérünk tudatá velünk e héten, hogy a Borsod megyei Szendrő községből származott magyarok milyen eredményt gyűjtöttek falujuk háborús szegényeinek és arra kéri ezuttal a más plézeken lakó Szendrő községből jött magyarokat, hogy járuljanak a gyűjtéshez utólag.

Eddig Toms Creekben és Crans Netsen a gyűjtésből, illetőleg egy óra kijátszásából \$87.75-öt gyűjtöttek és szeretnék ezt az összeget még szaporítani.

Adománypotlari erre a címre kéri: Simkó József, box 2, Toms Creek, Va.

Az óra beszerzéséhez és a gyűjtéshez adománnyal a következők járultak:

Szepesi Ákos, Szepesi István, Csomay Mihály, Gy. Kovács András, Simkó József 4—4 dollárral, Szintai István \$3.50, Gombkötő Ferenc és Kus János a nevével 3—3 dollárral, Főria József 2 dollárral, Papp Lajos és Gyenes István 1—1 dollárral. A számtal bevő adakozók nevei: Herceli János, Libatki Mihály, Borhá Gáza és Szekeres András \$1.50—1.50, Antal János, Barta Sándor \$2.00, továbbá Frayvott János, Rákoczy Gerzson, Polák Mihály, Baráth F. Horváth István, Rubi Sándor, T. Tóth Sándor, Ougyán István, Császár Károly, Veng István, Darcsi Sándor, Vass A., Beceli József, Tóth András, Harangozó Pál, Piller József és neje és Holló Anna 1—7 dollár, Zagya Károly és Szekeres András \$1.50—1.50; Tóth Ferenc, Gubajosi Károly, Vanya László, Domozslay Agoston, Ferenc József, Holer József, Sike P. Trét Pál, Ruzsinszky György, Pál János, Sándor József, Bornócsky József, Németh István, Sike Agoston, Frinó János Németh Ertseik, Paményi János, Nadanicek János Szabó József, Kocsis István, Doktor György, Tulák János, Fodor Sándor, Varga Sándor, Nyuló Pál, Rumi Menyhért, Kovács János Farkas Odón, Maszall János, Gergely Etelek, Halász András, Emődi István, Beceli István, Farkas József, Hramcz István, Beceli Ferencz Pankolai István, Sitko János, Szabó Sándor, Corda János, Holló József, Gulács István, Barta András, Vince Lajos, Ragályi János, Németh Imre, Farkas Józsefné 50—50 centet, Brincek Mihály, Barta Andrásné, Ajtaji Mihály, Jakab Zeigmond, Nagy Zeigmond, Nagy István, Mityós András, Urbán Ferenc, Emődi János, Ander János, Barna Béni, Vagner Ádám, Kardos Istvánné, és Ifj. Kardos István 25—25 centet. — Köszönet az adakozóknak.

AMERIKAI VONATOK OROSZ ORSZÁGBAN.

Amerikából új vasuti kocsik és vontató mozdonyok érkeztek legutóbb Oroszországba. A mozdonyok egészen új típusnak és végtelen nagy vontató erővel bírnak. A szállítványok általános letézet keltettek ugyan, de a mint a "Birevija Vjedomosti" című orosz lap írja, — nem felelnek meg az orosz helyi viszonyoknak és a kezelésük is nagyon nehéz lesz. A lapnak az új vasuti kocsikra vonatkozó megjegyzését és egyéb fejtegetéseit a cenzura törlte.

GOODMAN LIQUOR CO.

GOODMAN FERENC, tulajdonos
Box 192 Cincinnati, O.

"MIKADO" legfinomabb 100 fokos vörös pálinka \$2.75. Gallonja. Ezen pálinka 8 éves, finom és zamatos. — Minden 5 dolláros vagy annál több rendelésnél 5 centes az expressz költség.

	3 Gal.	4 Gal.		3 Gal.	4 Gal.
Vörös Pálinka 1	\$2.00	\$7.00	Fehér Pálinka 1	\$2.00	\$7.00
Vörös Pálinka 2	\$3.00	\$9.00	Fehér Pálinka 2	\$2.50	\$9.00
Vörös Pálinka 3	\$3.00	\$10.50	Fehér Pálinka 3	\$3.00	\$10.50
Sallivortum 1	\$2.50	\$9.00	Alma Pálinka 1	\$2.00	\$7.00
Sallivortum 2	\$3.00	\$10.50	Alma Pálinka 2	\$2.50	\$9.00
Sallivortum 3	\$3.50	\$12.00	Alma Pálinka 3	\$3.00	\$10.50
Törköly 1	\$2.50	\$9.00	Borovicska 1	\$2.00	\$7.00
Törköly 2	\$3.00	\$10.50	Borovicska 2	\$2.50	\$9.00
Törköly 3	\$3.50	\$12.00	Borovicska 3	\$3.00	\$10.50

A híres WEIDEMAN SÖR 10 tucat üveget tartalmazó hordóját \$8.00 árban szállítom. — Egy 5 tucatot tartalmazó hordót \$4.00-ért. Az üres üvegeket \$2.00-ért tértek meg.

4 Gallon 100 FOKOS Tengeri Pálinka \$8.00 (Express Collect)
Alcohol (maas) \$8.00, \$8.50, \$4.00 Gallonja.

	3 Gal.	4 Gal.		3 Gal.	4 Gal.
Málta Pálinka 1	\$2.50	\$9.00	Csodabírtó 1	\$2.00	\$7.00
Málta Pálinka 2	\$3.00	\$10.50	Csodabírtó 2	\$2.50	\$9.00
Tengeri Pálinka 1	\$2.50	\$9.00	Kiménymagos 1	\$2.50	\$9.00
Tengeri Pálinka 2	\$3.00	\$10.50	Kiménymagos 2	\$3.00	\$10.50
Finom Rum 1	\$2.50	\$9.00	Harak Pálinka 1	\$2.00	\$7.00
Finom Rum 2	\$3.00	\$10.50	Harak Pálinka 2	\$2.50	\$9.00
Finom Rum 3	\$3.50	\$12.00	Harak Pálinka 3	\$3.00	\$10.50
	1 Üv. 12 Üv.				
Green River	\$1.25	\$12.50	Sallivortum legfinomabb	\$1.00	\$10.00
Linwood	\$1.00	\$11.00	Sallivortum	\$1.00	\$10.00
Royal Angel	\$1.00	\$11.00	Törköly legfinomabb	\$1.00	\$10.00
Gilson Hye	\$1.00	\$11.00	Törköly	\$1.00	\$10.00
Orehol	\$1.00	\$11.00	Ferenc (Kovács)	\$1.00	\$10.00
Lancaster	\$1.25	\$12.50	Borovicska (Importált)	\$1.00	\$10.00
Oran of Union	\$1.00	\$11.00	Knyak (Importált)	\$1.00	\$10.00
P. and K. "92"	\$1.25	\$12.50	Zöld Pálinka	\$1.00	\$10.00
Cream of Raito	\$1.00	\$11.00			

KI OSZTUNK HÁROMEZER DOLLÁRT

Teljesen ingyen adunk mindenkinek egy lámpát

MAGYAR LAP SOHA NEM ADOTT ENNYIT AZ ELŐFIZETŐINEK

Értesítjük olvasóinkat, hogy 3000 dollár ára VILLANYOS KÉZI LÁMPÁT ÉS KARBAJD LÁMPÁT osztunk szét az előfizetők közt, TELJESEN INGYEN, csupán szállítási és csomagolási költségére 20 centet, mert a szállítást itt fizetjük.

Mindenki kaphat egy vagy két lámpát ingyen
a ki beküld egy dollárt egy évi előfizetésre

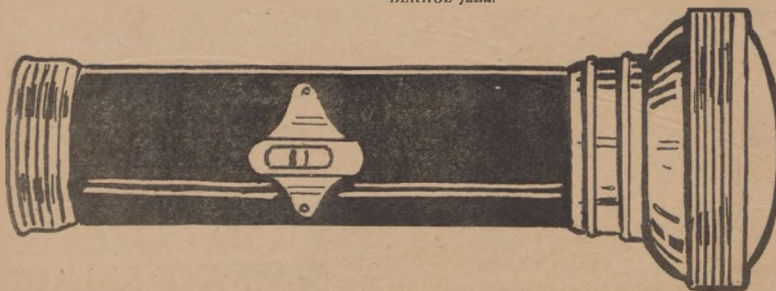
és 20 centet szállítási és csomagolási költségekre.

AKI KÉT INGYEN LÁMPÁT KIVÁN KÉT DOLLÁRT KÜLDJÖN BE

VAGY EGY EMBERNEK KÉT ÉVI ELŐFIZETÉSÉRE, VAGY KÉT EMBERNEK EGY ÉVI ELŐFIZETÉSÉRE
és 40 centet a két lámpa szállítási és csomagolási költségeire.

Most nincs semmi ráfizetés

siessen hát a jó alkalmat megragadni, mielőtt elfogynak a lámpák. Többé ilyen jó alkalom soha nem lesz AJÁN-
DEKHOZ jutni.

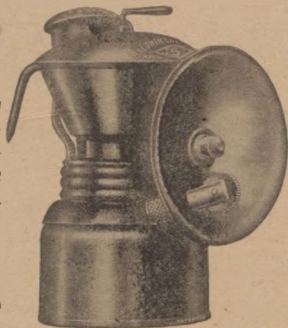
Ennek a lámpának \$1.50 a rendes ára!

ÉS MI INGYEN ADJUK ELŐFIZETŐINKNEK!

Nézz meg jól ezt a lámpát. A legfinomabb VILLANYOS ZSEBLÁMPA, kitűnő, erős szerkezettel, nagy sugártervet, mely a legsötétebb éjszakába 40 lábnyira veti a világosság sugarait. Sehol nem adják ezt a fajta lámpát olcsóbban, mint \$1.50 és most megkaphatja TELJESEN INGYEN, ha beküldi egy évre az előfizetését, egy dollárt a MAGYAR BANYÁSZLAPRA és 20 centet szállítási és csomagolási költsége. Siessen az előfizetéssel, míg el nem foggy a lámpa.

Ennek a karbajd lámpának az ára

egy dollár és most INGYEN kaphatja bárki, ha beküld 20 centet szállítási és csomagolási költségére, és előfizet egy évre a MAGYAR BANYÁSZLAPRA.

Van többféle karbajd lámpánk, és valamennyit úgy küldjük, hogy ha hibás, vissza vesszük és kicseréljük. Soha nem kaphat ön 20 centért egy új karbajd lámpát, siessen, a míg nem foggy el a készletünk, mert ilyen alkalma nem lesz több.

Mindkét lámpából küldünk egyet ha két előfizetést küld be

és 40 centet szállítási és csomagolási költségekre.

SIESSEN

mert a lámpák gyorsan elfogynak; küldje be az előfizetését erre a címre:

MAGYAR BANYÁSZLAP

136 East 17th Street,

New York, N. Y.

Bányászok bányája.

EGY PITTSBURGHI TÁRSASÁG ÉRDEKES TERVE. AZT AKARJAK, HOGY A BANYÁSAIK LEGYENEK A BANYÁIK TULAJDONOSAI. A MUNKÁSA LENNE MINDEN HÁSZON.

Érdekes és bennünket közelről érintő tervvel foglalkozik egy pittsburghi társaság, a mely állítólag egy nagy acéltelap megbízásából alakult, és a melynek nem más a terve, mint hogy olyan bányát csináljanak, a hol a bányászok maguk legyenek a tulajdonosok s legyen a munkásoké minden cent háson, a mit a szénen keresnek.

Olyan nagy fontosságra és olyan új lenne ez a dolog, ha csakugyan megvalósul, a mely beláthatatlan változást idézhetne elő a bányások életében és ezért tartjuk mi szükségesnek, hogy már most foglalkozzunk az ügygel, mielőtt a magyar bányászok még más utakon keresztül szereznének arról tudomást, — mert azt kívánjuk, hogy kellő óvatossággal kezeljék az egész bizniszt.

A társaság egyik vezetőjétől, a ki ez ügyben megkeresett bennünket, megkérdeztük, hogy miért szeretik ők tulajdonképpen a bányásokat és miért akarnak olyan bányát csinálni, a hol a munkásoké lenne a kereset.

Kérdésünkre azt a feleletet kaptuk, hogy az üzlet mögött egy nagyobb acéltelap áll, a melynek a szénre szüksége van és a mely ugy lenne csak biztos a kellő munkából, a mostani jó munka viszonyok közt, ha a bányászait valamely különös előny kötné a bányához.

Ezért gondolták, hogy részvény társaságot alakítsanak és a részvényeket mind a bányában dolgozó embereknek adják el, a kiktől aztán a gyár szénen megveszi a kibányászott szénét, azt szerződést is köt arra évekre előre.

Mintán a bányatársaságok állítólagos haszna a befektetett tőke után husz százaléka, így 8 szorított a munkások keresete legalább husz százalékkal lenne több, mint más bányákban s e mellett befektetett pénzüket után is kapnának még tisztességes osztalékok.

Mint hogy azonban a bevándorolt munkásokkal még nagyon ritkán skartak jót tenni a nagy urak és minthogy a magyar bányásokat már legerősebben hangzatos és jónak tetsző ígéretekkel, mi azt sem tartjuk lehetetlennek — hogy az egész terv csak egy nagyon szépen kidolgozott mese, a melynek egyetlen célja csak a bányászoknak való részvény-eladás lenne.

Meg is mondtuk az illető urnak hogy mi erre a lehetőségre is gondolunk és még azt is megmondtuk nyíltan, hogy óvni fogjuk a magyar bányásokat, és vigyáztunk intjük az olvasóinkat.

Nem állíthatjuk hogy bluff lenne az egész történet arról az acélgyárról, elég elihető a dolog, és ebben az esetben okos is lenne a vállalkozás, de bizonyítékát még nem láttuk a dolognak ebben az ügyben és addig feltétlenül óvatosságra intjük az olvasót.

Lehetséges hogy a társaság már is megkínálja a részvényeit és a munkáját magyar bányászoknak, — ámbar ők azt állítják, hogy a részvények vagy csak hat hét elmúltával lesznek készen — figyelmeztetünk tehát mindenkit a saját érdekében, hogy ne vegye egyelőre készpénznek az esetleg hozzá kerülő ügynök ígértetését, és tartózkodjék tőle, hogy ebben az egész dologban részt vegyen.

Ha csakugyan acélgyár áll az egész bányalátási terv mögött, és csakugyan ilyen tisztességes ajánlat vezetni őket, akkor azt nemcsak hogy kell tudniuk és ráérniük akkor foglalkozni részletesen az egész dologgal, addig azonban semmi okuk sincs a magyar bányászoknak, hogy részt próbáljanak venni az üzletben.

Erő és egészség

A bányász ember barátja a világhírű "DIANA" sósor-szesz, a mely HATFAJAS, RHEUMA, GYOMORGORCS és IZOMERŐSÍTŐ szer. Ha ezt a világhírű gyógyhatású szert használja, melyet a leghíresebb orvosok ajánlanak. Biztosan segít a valódi "DIANA" sósor-szesz, mely csak a VICTORIA SUPPLY CO. által van forgalomba hozva egész Amerikában.

Azért ha a valódi gyógyhatású akarja, minden levelet így címezzon:

Victoria Supply Co.

447 E. Federal Street Youngstown, O.

Két nagy üveggel 1 dollárért küldünk.

ZVARA AGOSTON

Eldorado, Wason, Muddy és Harrisburg, Ill. és környékén a községekben. PÉNZT KÜLD az ó háza ha jótállás mellett, az olcsó árfolyam szerint.

Készen tartok imakönyveket és más hasznos iratokat. Ugyanis, mivel helyből képviselője vagyok a CO. LUMBER Phonograph Company-nak, raktáron tartok a könnyű lefektetése áramított beszélőgépeket s nálam kaphatók az összes magyar dal és zene-lemezek.

A környékbeli magyarság szívesen pártfogolná ajánlom a jövőben is üdvözléssel. Vagyok pártolóm jóbarátja.

Zvara Agoston
HARRISBURG, ILL.

VILLAGE HOTEL

az állomással szemben
FRED. RITTORF, tulajdonosa
Legjobb italokat tartunk raktáron. Magyarul is beszélünk. Készen áll a magyar bányászok pártfogására.
VINTONDALE, PA.

PATIKASZEREKÉrt

menjen vagy írjon
ERDEKY KALMAN
gyógyszerészhez,
aki budapesti egyetemet végzett okl. gyógyszerész.
3964 Second Avenue,
PITTSBURGH, PA.

Pióca

Az egyedüli biztos és jó orvos-ság mindenemű betegségre ellen HASZNÁIJA
EZT A RÉGI, ELSIMERT, JO ORVOSÁGOT!

Hazai földbe csomagolva.
5 darab ára.....\$1.—
10 darab ára.....\$2.—
A háború miatt csak ritkán és korlátozott mennyiségben lehet az (házából) kibocsátni, ezért rendeljen most, mielőtt elfogy.

RENDELÉSSEL
A PÉNZT IS KÜLDJE!
Viszontelárusítók kérjenek kedvezményes ajánlatot.

EMIL NYITRAY

77 FIRST AVENUE,
NEW YORK, N. Y.

Alapítva 1876.

First National Bank

Harrisburg, Ill.

ALAPÍTÓKE \$100,000

A legfríssebb bank

SALINE COUNTY-ban.

A betétekre kamatot fizetünk
O. M. KARAKK, elnök,
LORÉN FELTZ, pénztárnok
J. O. NYBERG, a pénztárnok

Tagja-e már

AZ EGYESULT ALLAMOK LEGNAGYOBB MAGYAR EGYLETENEK?

Önmagát és családját a legbiztosabban

Verhovay Segély Egyletnél biztosíthatja.

IRÁLLANI DIJAK:

10-14 30 éves korig .....\$ 2.00
15-19 40 éves korig .....\$ 2.50
20-24 45 éves korig .....\$ 3.00
25-29 50 éves korig .....\$ 3.50
30-34 50 éves korig .....\$ 4.00

Tagdíj díj minden hónapban .....\$ 1.50

Tagdíj díj minden hónapban .....\$ 1.50

AZ EGYLETNEK A TAGOKRA SEMMI NEVEN

NEVEZENDŐ KIVETÉSEK NINCSENEK.

TAGOK CSAKIS KERESZTENYEK LEHETNEK.

Fizetünk haláleseti díjat \$100.00

Fizetünk díjat minden hónapban .....\$ 500.00

Csökkentés díj minden, egy szom elvonás .....\$ 200.00

Csökkentés díj minden, egy 100 vagy egy 100 elvonás .....\$ 400.00

Netegségdíj a fők osztály három hónapig betétként .....\$ 6.00

A központi pénztár kiene huzsig betétként .....\$ 6.00

Folyton beteg tagjaink teljes két évig kapnak betegsegdíjt fenti

Értelmeben.

Uj fiók ez ország minden államában a központi tisztikar jóvá

hagyása mellett 18 taggal alakítható.

Egyletek csatlakozására kértetnek.

Rövidbe felvilágosítással szolgál.

GABOR ISTVÁN, k. p. titkár.

3606 FIFTH AVENUE PITTSBURGH, PA.

Anglia kiszabja a husporciókat

Londonból azt az érdekes hírt jelentük, hogy mint minden ki-merült népet, az angolokat is a husporciókra fogják. Legalább erre vall Ernest Preyman kereskedelmi helyettes államtitkár nyilatkozata a Házban.

Szerinte nincs ugyan husban szükség, de a hus magas ára onnan van, hogy a táborban levő éhes angol csapatok gyomrának óriási szükségletét néháné ki kell elégíteni és mint-hogy a katonáknak ezen szükséglete óriási, a polgári lakoságnak nem jut elég a husból.

Az angol kormány a helyzetet a legnagyobb körültekinté-ssel és mélyreható figyelemmel azonnal lehetőleg tanulmányozni fogja és a szükséges intézkedéseket lehetőleg meg is fogja tenni.

SZÓRAKOZIK A NEMETEK CSÁSZARJA.

A német császár a minap váratlanul Elbing-be érkezett az-za a szándékkal, hogy a közeli

schichau hajógyárat megme-
nélje. Korán reggel egy zu-
folt villamos kocsiára szállt fel
kísérőivel. Ő is és kísérete is
megfizette a jegyet, az álmél-
kodó kalauznak pedig 10 már-
ka borralvált nyomtak a kéz-
be a fejedelmi utasok.

A császár egyébként a legna-
gyobb meglepődésének adott
kifejezést a látottak felett.

Takarítson meg 25-50 százalékot! Borain és szeszes italain.

Vásároljon magától a bortermelőtől és a szeszgyártótól.
ALÁBB OLVASHATJA A BOR-ARAINAKAT:

CATWINE bor 48-50 gallonos hordó \$24.—
MÁS FÉLÉRE BOROK 48-50 gallonos hordóként \$20.00, \$22.00, \$24.—
OHIO CLARET bor 48-50 gallonos hordóként \$21.—
MÁS VERES BOROK 48-50 gallonos hordóként \$21.—, \$24.—, \$29.—

MI FIZETJÜK A HADI ADÓT.

Engedélytől bíró elárúrók 4 dollárt levonhatnak a hadiadó felében a fenti árakból.

Írjon teljes bor- és szeszes ital árjegyzékünkért.

SZALLÍTÁSI FELTÉTELEK: Késszín a rendeléssel vagy draft a szállító levéllel valamelyik bankra.

Adjon nekünk egy próba-rendelést. Nem kockáztat semmit sem. Kereskedünk arról, hogy: — "MEG LENZ ELEGEDVE, — VAGY VÍRZSAADJUK A PÉNZT."

THE SCHUSTER COMPANY

Dept. Z. 2214-16-18 East 4-ik utca, CLEVELAND, O.

Szomben a Sheriff utcai Market-házban.

KISHIRDETÉSEK ÁRA.

ELADÓ útlelet vagy bíróiok sor-

ronként 15 cent.

HAZASSÁG és nyilvántartási költségek

soroként 25 cent.

TARSLATOK bányászok keret-

szeri hirdetés: inchonként \$1.00.

MUNKÁT KAPHAT 16—20 em-

ber asszonal a Tomkins Cove-i kö-

bányában, a hol teljes erővel megy

a munka. A fizetést most emel-

ték és a legcsebbe kereset két dol-

lár naponta. Azok a honfitársak,

a kik megunták már a munici-

készítést, vagy a földalatti mun-

kát, forduljanak bizalommal hoz-

szám állandó munka végett.

WARGA GYÖRGY, P. O. box

66, Tomkins Cove, N. Y.

FAHM 16 és háromnegyed akorok,

fele városhoz felbőre, három asz-

onként, egyenes taláson, North

Carolina államban eladó. A vasúti

állomástól 1000 yardra van, ba-

nyúló kőszelvények vannak az út-
laton és az iskolán. Ára 900 dollar, vagy

850 dollar készségen. Melleit egy 10

akorok farm (földön föld) 350 dol-

lárért eladó. Bővebbet a la-

talakoson ír John Mojter, P. O. b-

ox 473, Holden, W. Va.

Eladó farm. Hatvanhárom hold,

a melyből 40 hold társas, a többi er-

dő és nagy szőlővel. Kert, szőlővel

van a birtokon szép ház, istálló, hol

és minden szükséges.

Magyar farmosok szomszédságában.

Előbbi farmok közelében, ahol munkát

is lehet találni kapni. Ára egyszer egy

száz dollár. C. J. Titterton, A. A. b-

ox 7, Flat River, W. Va.

30 akorok farm, három szőlő u-

gy és melléképületekkel tele-

velve, 3 mértékevény egy 25 akor

akorok nagy vízfolyás, ahol minden

terményt legjobb piactól árban lehet

értékesíteni, eladó. 20 akor szőlő

föld, a többi erdő és legelő. Ezt a

száz farmot betegségek miatt vagy

kénytelen tulajdonos árban eladni.

Venni szándékosok írjanak bővebb

felvilágosítást a tulajdonoshoz.

Copely Mihály, H. F. D. 1, box 125,

urics, Va.

Receem Horváth Gyula. Ungar-

szegye, mátyási illatú ócska-

szegye, a kérem öt vagy a róla tu-

dókat, szilvákhoz válnak cím:

köszön. László Zibor, Box 13, Whit-

mans, W. Va.

Tenturics József. Keresem, kérem

X vagy róla tudok, szilvákhoz

akorok válnak cím: Köszön.

József VADÁNY, Box 4, Rosetter,

Pa.

EGY RTÉKEZŐ TELEK Metichlo,

N. J.-ben eladó. Ára a telket hat

száz dollárért 150 dollárért és

jelenleg sokkal többet ér. Venni

szándékosok írjanak erre a címre:

JOHN VADÁNY, Box 4, Rosetter,

Pa.

KENESTETIK.

HORVÁTH DANIEL, Olaszulka,

Zemplén megyei illetőségű. A ki

szándékosok hívják és pontos cím

adhatja velem. \$5.— jutalomba ré-

szebb. Cím: HARTOK JÓZSEF,

Box 147, Előváró, Ill.

KUBIK JÁNOS, ERDŐHÁZNYE,

Zala megyei illetőségű keresem, a

ki szálom 1914-ben harminc volt,

és a bűr árvala adni maradt, amiről 6

ésként kasszát adtam elismerésként

adott. Kérem, ha vagy a ki tud hol

létezik, egyen arszándékosok érte-

sezt. KALLAY JÓZSEF, Box 78,

Udvard, Magyarországon.

Dr. L. F. Lawson

FOGORVOS.

A MAGYARORSZÁGI szilvák pártfogását

Williamson, W. W. Va.

NAGY JÓZSEF

SZABÓ ÜZLETE,

NORTON, VA.

Készít ruhákat mérték után

a legjobb kivitelben.—Divat-

os szalag—Olcsó árak.

A. R. VASS

BONDTOWN, Va.

Egyedüli magyar

közjegyző Clinch-

field vidékén.

Bányászok kerestetnek.

Munka és egészség!

Miért dolgozik az egészségtelen léleken? Mikor ugyan-

annyi, ha nem több pénzt kereset

DANTE, Va.

bányákban, hol családja egészséges, fűtőmentes levegő-

ben, teljesen újjak alakitott házakban lakhat. — Bányá-

ink gőzmentesek! Magas szén, pik és masina. Megbízha-

tó embereknek utköltögetet előlegezünk. Templomok,

iskolák, Verhony Betegseggyógyzó és Munkás Betegseggy-

ző Egylet a telepen. Magánosok számára jó burdosházak.

—Írjon magyarul erre a címre:

Clinchfield Coal Corporation DANTE, VA.

STAFFORD COAL COMPANY

Exelitt New Center Coal Company

BAXTER, West Virginia

tudatja a volt munkásait, hogy ismét teljes üzemben van

a baxteri bánya és szivesen ad munkát az összes volt bá-

nyászainak. Új bányászot szintén szivesen vesz fel, ren-

desen fizetéssel. Jó lakóházak vannak a telepen. Állandó

munka 15-26

- Hazai hírek -

CSANAD MEGYE.

A rejtelmes halott. — A ma-

kői közörségben pár nappal

ezelőtt meghalt egy idős nő, a

ki Breyk Emilia angol nyelvta-

nárnőnek mondta magát a fel-

vételkor s az anglikán vallású

egyházat vallotta felekezete

s ehez képest az evangélikus te-

metében akartak eltemetni, bár

a kórház vezetősége már a róm.

kath. temetőben is megásta a

sírt. Közben azonban a hatóság

átvizsgálta Breyk Emilia két

ládában levő hagyatékát és ab-

ban egy iratcsomót találtak, a

melyből előkerült Breyk Emi-

lia születési anyakönyvi kivona-

ta is. Ebből kiderült, hogy az

elhunyt nő tulajdonképpen Stei-

nerberg Emilia, a ki Bécsben,

1851-ben született és nem ang-

likán, hanem izraelita vallású.

Ígybb éveiben szilvénzó volt a

Selbach Emilia néven szerepelt

a szinpadon. Valószínű a fel-

tevés, hogy az idegen hangzá-

sú nevet csak azért vette fel,

hogy ezáltal könnyebben kap-

hasson tanítványokat angol és

francia lelkéhez.

CSONGRÁD MEGYE

A félkarú szinész. — Minden

kezei érdekes előadás volt a

szegedi színházban; az est hő-

se egy valódi hős volt: Szalay

Antal, a színházunk önként a

harcért ment hőszerelembe, a

ki karját vezettetett tört viza-

sra az orosz harcztérrel. Most

új foglalkozás után kell néznie.

Hogy a szegedi közönségnek al-

kalma legyen bucsut venni tő-

le, a tiszteletére estélyi rendez-

tek, melynek folyamán szava-

latokkal és egy szerep eljátszá-

sával 6, a hős szinész is részt

vett. A szerepét a "Muzsika"

című darabban testvére, Szalay

János irt a számára; az érde-

kesek kis darab egy zongora-

művészről szólt, a ki a harcztér-

lét bérán érkezik vissza. Szalay

Antalnak, de magának a darab-

nak is nagy sikere volt.

A szegedi élők. — Szeged-

regről jelentik: A szegedi had-

seregcsatlakozás második csoport-

jának vádlottai Kúria előtt Gom-

bar keresték, a kit a Kúria két év

regháza ítélt, nem jelent meg

bajor állampolgár, artista és a
budapesti közönségnek megmu-
tatni akarta, hogy mi minden
elbírnak a bajorok. A rendőr
az esetről jelentést tett a kap-
itányságnál.

Gyermekek balesete. — Rá-
koszentmihályon, a Rákóczy ut-
57 számú ház előtt Major Gá-
bor napaszmás tíz éves Irén ne-
vű leánykája labdáival ját-
szadozott. A labda elgurult, a
kis leány utána szaladt és egy
BUR villamos kocsi alá került,
a mely a kis leányt elgázolta
a kit nagyon súlyos sebeivel a
Rókus kórházba vittek.

Az Alsó Erdősor utca 18 szá-
mu házbán Piskán István nap-
számos hat éves Ferenc fia az
első emeletről játék közben le-
esett és életveszélyes sérülése-
ket szenvedett. Bevittek a Do-
logházi kórházba.

SZAROLCS MEGYE.

Elgázolt szeker. — Molnár

Istváné hetven esztendő és

Molnár János hatvan éves irá-
nyú lakosok egy szekér lisztet

fuvároztak haza. Este nyolc

órákor hajtottak keresztül az

irábrányi temető mellett a vasu-
ti sínen. A szekér megakadt a

sinek között, nem sokára pedig

arra robbant a szegrádi völ-

nat. A vonat elütötte a szeké-

ret. Molnár István és Molnár

Jánosné súlyosan megsebesül-

tek. Külön vonat vitte be őket

a nyiregyházi Erzsébet kórház-

ba. A megindított vizsgálat ki-

derítette, hogy a vonatvezető

nem hibás.

UNG MEGYE.

Autókatasztrófa. — Megdöb-

benő szerencsétlenséget jelen-

tek Ungváron: — Rátányi

György automobilist, báró Pe-

riényi államtitkár mostoha fia.

Ung megye kormánybiztos-
ispánjának, gróf Sztráay Gábor-

nak, a kihez be van osztva, Mun-

hácsra indult automobiljával. Alig

hagyták oda Szeredényt, lejöt-

tek lefelé az egyik pneumatic

széptartat. Gróf Sztráay és a

safför veszedelmét segítve meg

a kőrt pillanatokban leugrott az

automobilról, Rátányinak azon-

ban nem sikerült megmenekü-

nie. Az autó maga alá sodor-

ta és valóságos láncz lapította

a szerencsétlen tisztet. Ször-

nyet halt. Ungvárra vitték és

a vármegyeháza nagy természet

felravalták.

A szocialista iskola állami

kezelésben. — Szombathelyről

jelentik: — A sokat emlegetett

bürokratizáló szocialista iskola tör-

tébe forduló pont állott be.

Ismeretes, hogy Rátányi Er-

vin gróf, a szocial-demokrata

magnás kivándorlót hazájából,

de valahonnan egy amerikai vá-